



Pakt Północnoatlantycki – historia i współczesność

- [Wprowadzenie](#)
- [Film](#)
- [Interaktywne ćwiczenia multimedialne](#)
- [Podsumowanie](#)
- [Słowniczek](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Wprowadzenie

Pakt Północnoatlantycki to obecnie najpotężniejsza międzynarodowa organizacja polityczno-militarna na świecie. Skupia ponad 20 państw, których celem jest zapewnienie sobie bezpieczeństwa w obliczu różnych zagrożeń. Od momentu swojego powstania do czasów współczesnych NATO przeszło poważną ewolucję. Z organizacji, której celem była ochrona bezpieczeństwa państw członkowskich, Sojusz stał się areną współpracy między państwami w różnych dziedzinach – nauce i technologii, ekologii czy pomocy humanitarnej.

Już wiesz

Przed zapoznaniem się z e-materiałem powinieneś wiedzieć:

- jakie były okoliczności zakończenia oraz polityczne skutki II wojny światowej;
- co oznaczają pojęcia: żelazna kurtyna, zimna wojna.

Nauczysz się

- przedstawisz okoliczności powstania oraz dzieje Paktu Północnoatlantyckiego (NATO);
- rozpoznasz państwa należące do NATO;
- przedstawisz drogę Polski do NATO oraz działalność państwa polskiego w Sojuszu;
- uzasadnisz polityczne i militarne znaczenie obecności Polski w Pakcie;
- wskażesz główne obszary i przejawy współczesnej aktywności Sojuszu.

Film



Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DW0Aazse6>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Interaktywne ćwiczenia multimedialne

Ćwiczenie 1

Zaznacz flagę NATO.



Źródło ilustracji: Shutterstock.



Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/De4PBy11Q>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Podsumowanie

Podsumowanie

1. Pakt Północnoatlantycki powstał w 1949 r. Był odpowiedzią na rosnące zagrożenie militarne ze strony Związku Sowieckiego i podległych mu państw bloku wschodniego.
2. Organizacja została założona przez 12 państw z USA na czele. Wraz z upływem czasu sojusz powiększył się o kolejnych 17 państw.
3. Do 1989 r. NATO było elementem rywalizacji politycznej i militarnej między USA a ZSRS oraz podległym mu Układem Warszawskim. Po rozpadzie bloku wschodniego Pakt zmienił strategię i główne cele działania. Między innymi dopuszczono możliwość przeprowadzania operacji wojskowych poza obszarem Paktu oraz zdecydowano się umożliwić wejście do struktur organizacji kolejnym państwom.
4. Wraz upadkiem komunizmu w Polsce nasz kraj rozpoczął starania o przystąpienie do zachodnich struktur obronnych. Długoletni proces współpracy oraz integracji ze strukturami Sojuszu zaowocował wejściem Polski do NATO w 1999 r.
5. Współcześnie Pakt Północnoatlantycki dąży do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa na całym świecie.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższe zdania i zaznacz, czy są one prawdziwe, czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Bezpośrednią przyczyną powstania Układu Warszawskiego było przyjęcie Niemiec Zachodnich do NATO.	☐	☐
Pakt Północnoatlantycki powstał ze względu na rosnące zagrożenie ze strony USA.	☐	☐
Polska należy do państw założycielskich Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego.	☐	☐

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Słowniczek

NATO (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego)

organizacja polityczno-wojskowa utworzona w 1949 r. na mocy Traktatu Północnoatlantyckiego; celem istnienia NATO była obrona militarna przed atakiem ze strony Związku Sowieckiego i państw bloku wschodniego; obecnie pełni rolę stabilizacyjną, m.in. podejmując działania zapobiegające rozprzestrzenianiu konfliktów

artykuł 5

artykuł traktatu powołującego do życia Pakt Północnoatlantycki, zgodnie z którym każdy atak na terytorium jednego z państw członkowskich będzie traktowany jako działanie przeciwko całemu sojuszowi

zimna wojna

okres rywalizacji politycznej i militarnej Związku Sowieckiego i podległych mu krajów bloku wschodniego a Stanami Zjednoczonymi wspieranymi przez kraje niekomunistyczne

Układ Warszawski

organizacja polityczno-militarna utworzona w 1955 roku przez ZSRS oraz kraje tzw. demokracji ludowej

Al-Kaida

międzynarodowa organizacja terrorystyczna, kierowana przez Osamę Bin Ladena, odpowiedzialna za przygotowanie i przeprowadzenie wielu zamachów, w tym ataku na wieże World Trade Center we wrześniu 2001 r.

ISAF (Międzynarodowe Siły Wspierające Bezpieczeństwo)

siły militarne pod dowództwem Paktu Północnoatlantyckiego powołane przez ONZ do utrzymania pokoju w Afganistanie

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic SA

Temat zajęć

Pakt Północnoatlantycki – historia i współczesność.

Grupa docelowa

III gimnazjum / VIII klasa szkoły podstawowej

Ogólny cel kształcenia

Uczeń analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.

Kształtowane kompetencje kluczowe

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczeń:

- wyciąga wnioski z historii powstania NATO;
- przedstawia zasady funkcjonowania, struktur i władz paktu;
- rozpoznaje państwa członkowskie i kraje starające się o włączenie w struktury NATO;
- przedstawia Polską drogę do NATO;
- dostrzega rolę Polski w sojuszu;

- podaje przykłady udziału naszych żołnierzy w operacjach wojsk sojuszu;
- charakteryzuje historię operacji polskich wojsk w Iraku (Karbala) i innych miejscach;
- wyjaśnia, jakiej problematyki dotyczyły ustalenia szczytu NATO w Warszawie – w lipcu 2016 r.

Metody/techniki kształcenia

- burza mózgów,
- dyskusja „za” i „przeciw”,
- pogadanka.

Formy organizacji pracy

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

Czynności organizacyjne. Nauczyciel podaje temat i cele zajęć.

W ramach wstępu do lekcji uczniowie oglądają fragment filmu (**scena 1**).

Faza realizacyjna

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie okoliczności historycznych, w jakich doszło do powstania NATO. Zwraca szczególną uwagę na omówienie sytuacji politycznej panującej w Europie po II wojnie światowej. Wyjaśnia, że stała ona u podstaw decyzji podjętych przez aliantów podczas kolejnych konferencji wielkiej trójki, które okazały się impulsem dla władz ZSRS do podjęcia działań w celu powiększenia własnej strefy wpływów, kosztem obozu zachodniego i stojących na jego czele USA.

Uczniowie oglądają fragmenty filmu (**sceny 2-7**).

Przed projekcją zapisujemy na tablicy pytania:

1. *Jakie cele stawiała sobie Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego na początku istnienia oraz po upadku ZSRS i bloku wschodniego?*
2. *Jak Pakt Północnoatlantycki radzi sobie z zagrożeniami, z którymi zetknął się po 1991 roku?*

Po projekcji uczniowie odpowiadają na pytania.

Wyjaśniamy, że przełom polityczny spowodowany upadkiem ZSRS postawił członków NATO przed istotnym zagadnieniem, czemu ma służyć ta organizacja w sytuacji, gdy zabrakło jej głównego oponenta. Odpowiedzią była z jednej strony zmiana strategii działania organizacji, a z drugiej zupełnie nowe zagrożenia, z jakimi zetknęły się państwa członkowskie po 1991 roku.

W kolejnej części lekcji zwracamy uwagę, że wydarzenia z lat 1989–1990 stworzyły na terenie Europy Środkowo-Wschodniej wielką próżnię polityczną i wojskową, która prędzej czy później musiała zostać w jakiś sposób wypełniona. Skłoniło to Polskę i inne państwa regionu do rozpoczęcia starań o przyjęcie ich do NATO.

Informujemy uczniów, że kolejny fragment filmu będzie dotyczył właśnie polskiej drogi do NATO. Polecamy uczniom, aby w czasie projekcji wynotowali przełomowe – ich zdaniem – momenty tego procesu. Zachęcamy też, aby zwrócili uwagę na ewolucję stanowiska samego NATO wobec procesu rozszerzenia.

Uczniowie oglądają fragmenty filmu (**sceny 8-11**).

Po projekcji nauczyciel inicjuje dyskusję o polskiej drodze do NATO.

Analizując wyniki badań statystycznych na temat członkostwa w NATO, pyta uczniów, czy również ich zdaniem decyzja polityczna o woli wstąpienia do tej organizacji była słuszna. W trakcie dyskusji zwraca uwagę, że członkostwo w NATO to przede wszystkim zobowiązania. Jako przykład podaje konieczność uczestnictwa wojsk polskich w operacjach wojskowych kierowanych przez Sojusz.

Zagadnienie to nauczyciel wykorzystuje do zainicjowania dyskusji na temat współczesnego znaczenia hasła „za wolność waszą i naszą”. W dyskusji uczniowie starają się przedstawić argumenty „za” i „przeciw” ingerencjom militarnym NATO w różnych częściach świata.

W podsumowaniu tej części lekcji nauczyciel pyta uczniów, jakie są ich zdaniem największe obecnie zagrożenia dla świata. Propozycje odpowiedzi zapisuje na tablicy, a następnie informuje, że ostatni fragment filmu pozwoli ustalić, czy ich wnioski są zgodne z tymi, które padły na jednym z ostatnich szczytów NATO, w 2016 roku w Warszawie.

Uczniowie oglądają fragment filmu (**scenę 12**).

Po projekcji uczniowie porównują uzyskane informacje z tymi, które zostały zapisane na tablicy. Następnie wspólnie starają się ustalić, czy kierunek polityki i działań podejmowanych przez NATO jest słuszny.

Faza podsumowująca

Uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne. Mają one usystematyzować ich wiedzę. Nauczyciel omawia wszystkie zadania, uczniowie podają odpowiedzi.

Nauczyciel inicjuje pogadankę w celu omówienia i utrwalenia zagadnień poruszonych w filmie i na zajęciach. Uczniowie oceniają, w jakim stopniu poszerzyli swoje wiadomości o historii i działalności Paktu Północnoatlantyckiego, a także o roli, jaką współcześnie odgrywa ta organizacja.

Nauczyciel podsumowuje lekcję, wykorzystując do tego ostatnią stronę „Podsumowanie”.

Praca domowa

Nauczyciel proponuje uczniom realizację projektu edukacyjnego na temat NATO. Jako propozycję zagadnień podaje następujące problemy:

1. Polskie misje w NATO.
2. Współczesne zagrożenia a odpowiedź NATO.

Metryczka

Tytuł

Pakt Północnoatlantycki – historia i współczesność.

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego e-materiał się odnosi

Razem bezpieczniej. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego.

Przedmiot

WOS

Etap edukacyjny

III Gimnazjum, Szkoła podstawowa, klasa VIII

Podstawa programowa

6. Środki masowego przekazu. Uczeń:

4) uzasadnia, posługując się przykładami, znaczenie opinii publicznej we współczesnym świecie; odczytuje i interpretuje wyniki wybranego sondażu opinii publicznej.

19. Relacje Polski z innymi państwami. Uczeń:

1) przedstawia najważniejsze kierunki polskiej polityki zagranicznej (stosunki z państwami Unii Europejskiej i Stanami Zjednoczonymi, relacje z sąsiadami);

2) charakteryzuje politykę obronną Polski; członkostwo w NATO, udział w międzynarodowych misjach pokojowych i operacjach militarnych;

Nowa podstawa programowa

XII. Sprawy międzynarodowe. Uczeń:

1) wymienia cele i przejawy działania Organizacji Narodów Zjednoczonych i Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego;

Kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 18.12.2006.

Kompetencje kluczowe:

- porozumiewanie się w języku ojczystym (1),
- kompetencje informatyczne (4),
- umiejętność uczenia się (5),
- kompetencje społeczne i obywatelskie (6),
- inicjatywność i przedsiębiorczość (7),
- świadomość i ekspresja kulturalna (8).

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Uczeń:

- poznaje historię powstania NATO;
- przedstawia zasady funkcjonowania, struktur i władz paktu;
- zna państwa członkowskie i kraje starające się o włączenie w struktury NATO;
- zapoznaje się z mapą państw sojuszu;
- przedstawia Polską drogę do NATO;
- rozumie, jaką rolę odgrywa Polska w ramach sojuszu;
- podaje przykłady udziału naszych żołnierzy w operacjach wojsk sojuszu;
- poznaje historię operacji polskich wojsk w Iraku (Karbala) i innych miejscach;

- omawia ustalenia szczytu NATO w Warszawie – w lipcu 2016 r.;
- przygotowuje projekt edukacyjny/przeprowadzi dyskusję.

Powiązanie z e-podręcznikiem

<http://www.epodreczniki.pl/reader/c/248295/v/latest/t/student-canon/m/th6wTY4mo3>

http://www.epodreczniki.pl/reader/c/248295/v/latest/t/student-canon/m/th6wTY4mo3#th6wTY4mo3_0000001O

http://www.epodreczniki.pl/reader/c/248295/v/latest/t/student-canon/m/th6wTY4mo3#th6wTY4mo3_0000002A